

MENINGER

Handling

Den åpent nasjonalsosialistiske bevegelsen Den norske motstandsbevegelsen, som er en avdeling under Den nordiske motstandsbevegelsen, skal ifølge PST være i ferd med å etablere seg i Trøndelag. Så langt har man fått bekreftet at gruppen, som ledes av den drapsdømte svensken Klas Lund, har etablert seg på ett eller annet vis i Trondheim og på Fosen, men politiet frykter også at bevegelsen skal spre seg nordover til Innherred, hvor det fra før har vært nynazistisk aktivitet i enkelte miljøer. Det svenske sikkerhetspolitiet Säpo omtaler grupperingen som en av de største indre trusler mot det

svenske demokratiet – ikke fordi de er mange, men fordi medlemmene er ideologisk bevisste og villige til å ty til ekstreme virkemidler.

LEDER

Tankegods vi må bli kvitt.

men, som i mellomkrigsårene sprang ut av religiøst og politisk sett radikale miljøer i Midtøsten, særlig Egypt. Det er ikke vanskelig å se forbindelseslinjene: Begge henvender seg til ungdom og unge voksne som føler seg marginalisert og tilsidesatt, og som opplever at egen kultur og egne tradisjoner er under press fra destruktive krefter utenfra – og overgitt «de andre» av egne sveikefulle autoriteter og myndigheter. Dette tankesettet skaper en følelse av dobbel forfølgelse: Man angripes både utenfra og innenfra. Det var dette som ga nazismen vind i seilene i 1930-tallets Tyskland, og det er de samme mekanismer som gir islamismen fottfeste i enkelte miljøer i vår tid.

Man skulle i utgangspunktet tro at det var lite marked for ekstreme krefter i et samfunn preget av sosial stabilitet og økonomisk trygghet. Likevel synes det klart at de tanker organisasjoner som Den nordiske motstandsbevegelsen representerer, finner gjenklang hos enkelte. Det må vi ta på alvor.

Krefter som bryter ned har ingen plass i demokratiske samfunn. Det som gjør nazistiske – og for den saks skyld islamittiske – grupperinger farlige, er deres ubestridte vilje og evne til å bruke vold. Drap og terror oppleves som legitime virkemidler, fordi dette passer inn i den gale virkeligheten de selv konstruerer. Derfor skal vi ta på alvor forsøket på å etablere slike bevegelser i vår del av landet – og sørge for å bli kvitt dem. I dette kan det ikke eksitere annet enn nulltoleranse.

Best

Kvæerner Verdal har hentet inn kontrakter til fem milliarder kroner på et drøyt år. Det er ikke småpenger. Avtalene viser at det fortsatt er mulig å produsere stort og tungt i Norge, og at man er konkurransedyktig både på kvalitet og pris. Det klarer man bare hvis man er best – noe man åpenbart må være i Verdalsmiljøet. Derfor er det bare å gratulere både de ansatte på gulvet og i direktørkontorene: Dette er godt gjort. Bedre enn mange klarer å forestille seg.

Slaget om vår tap

KOMMENTAR

John Arne Moen

Politisk redaktør, john-arne.moen@t-a.no

Regjeringen oppnevnte i januar 2010 et utvalg som skulle evaluere Norges erfaringer med EØS-avtalen. I mandatet het det at «Utvalget skal foreta en bred og grundig vurdering av politiske, rettslige, forvaltningsmessige, økonomiske og andre samfunnsmessige konsekvenser (herunder velferds- og distriktpolitiske) av EØS-avtalen. Det skal legges særlig vekt på å vurdere betydningen av utviklingen i EU og EØS etter inngåelsen av EØS-avtalen for avtalens omfang- og virkemåte.» Ikke småtterier, med andre ord. Utvalget er blitt ledet av professor Fredrik Sejersted, leder for Senter for Europarett ved Universitetet i Oslo. Denne uken la utvalget fram sin utredning. Den druknet raskt i terrortrusler og en ubegripelig ubehjelpelig PST-sjefs selvforskyldte fall utfor Løvebakken, men fortjener definitivt å overleve både mediestunt og byråkratavganger.

Jeg er europeer. Det er et faktum jeg aldri kan komme ifra - og som selv ikke et æresmedlem i Nei til EU, hvis slike finnes, ville funnet på å benekte. Samtidig; hvilken betydning har det? Er det politisk? Økonomisk? Kulturelt? Sosialt? Religiøst? Det siste kan vi umiddelbart legge fra oss; Europa har «alltid» – helt siden kristendommen vant fram som dominerende «alfakultur» i årene fram mot det første årtusensskiftet etter Kristus, vært preget av flerreligiøs tilstedeværelse. Selv ikke i hundreårene hvor man var som mest ensrettet, fra år 1000 til 1600-tallet, var kristenheten enerådende. Ikke bare styrte muslimene i de vestligste delene av Europa fra 900-tallet og 500 år framover, i nord levde både åsatro og gamle naturreligioner side om side ved kristendommen til langt inn i middelalderen, og i øst var det store jødiske sentra. Dessuten fikk vi raskt splittelse innen den kristne kirkefamilien, som både ga seg politiske og religiøse utslag – først med de to keiserdømmene med hver sin pave, deretter – mange hundre år senere, splittelser som følge av teologisk uenighet og tolkningsstrid, hvilket ga oss både en og

flere reformasjoner som bidro til at kristenheten utviklet seg til det mangfold vi ser i dag.

Heller ikke kulturelt sett – og her skaper jeg nå et kunstig skille mellom den religiøst influerte og den sekulære kulturelle tradisjonen – framstår Europa som en rendyrket plante: Vi bærer ikke bare arven fra «Jerusalem, Aten og Rom» – en lakonisk beskrivelse av det faktum at vårt felles arvegods har sine udiskutable røtter fra jødisk, hellenistisk og romersk kultur og historie – men vi er også influert av tusenårige forbindelser østover: språket vårt har vi dels arvet fra forgjengere vi deler med inderne i en fortid så skjult at vi i dag ikke vet hvordan eller hvorfor. Det nærmeste vi kommer detaljert kunnskap om vårt språklige opphav er forskning, blant annet gjort av professor Winfred Lehmann, som konkluderer med at indoeuropeernes urspråk oppsto i et senneolitisk samfunn, ved arkeologiske funn identifisert som en kultur som var blomstrende for omkring 7000 år siden, og som strakte seg fra de østlige delene av dagens Europa og inn i Asia. I sannhet: Her er langt mer enn salt og havre i grauten! Vi skal ikke rote lenge i den før det dukker opp både chili og karri – selv i hjertet av Trøndelag.

Så – hva i all verden alt dette med EØS-avtalen å gjøre? Mer enn vi skulle tro ... Fordi den hjemlige diskurs om våre bånd til Europa har dypere røtter enn vi til daglig tenker over. Det berører vår identitet – og vår globale forankring. Større bevissthet om våre røtter ville utvilsomt gjort oss litt mer ydmyke overfor verden utenfor egne grenser. Jeg har møtt folk som hevder at de sier nei til norsk medlemskap i EU, og som begrunner dette med at vi ikke hører hjemme i Europa. Da nærmer man seg etter min mening psykiatrien. Samtidig blir det like meningsløst å si at vi «må» med i EU fordi vi er europeere. Da har man forlenget havnet ute i svermerier hvor bakkekontakten er heller skrøpelig.

Jeg var relativt sentral i den siste EU-kampen. Det ga interessante erfaringer – og grunnlag for mange refleksjoner.

Striden rundt vår tilknytning til verden utenfor «steinrøysa» er betraktelig eldre enn kampen om vår posisjonering overfor Den europeiske union. Da den norske nasjonalismen vokste fram som politisk kraft for to hundre år siden, var den tydelig og åpent influert av viktige strømninger på kontinentet. Som sjøfartsnasjon i union med et land som geografisk hang sammen med det europeiske

SAMMENSATT BILDE: Dagens EU er det få som ønsker å se Norge som tilknytning, skriver Trønder-Avisas politiske redaktør.

Norske regjeringer har lagt oss på rygg for Brussel.

«fastlandet», var informasjonsveiene mellom «oss» og «dem» mange og åpne. Tusenvis av nordmenn hadde jevnlig kontakt sørover i Europa, og mange hadde også inngående kunnskap om hva som skjedde i Nord-Amerika, mange tiår før utvandringen skjøt fart, båret på norsk kjøll under hvite seil over store deler av kloden som en ikke ubetydelig del av befolkningen i deler av livet var. Skulle man ha høyere utdanning, måtte man i det minste til København – mange havnet også i hjertet av Europa, og norske kunstnere søkte ut for å hente både inspirasjon og berømmelse. Det hører riktignok med til bildet at svært få tok høyere utdanning, men de som gjorde det, fikk enorm innflytelse over utviklingen når de vendte nordover igjen. Selv om arbeidet for norsk suverenitet fikk en alvorlig knekk etter 1814, ble tanken om norsk selvstendighet blåst til live av en ihuga europeer – Bjørnstjerne Bjørnson – og arenaen han valgte seg som utgangspunkt var; ja nettopp – Stiklestad. De